

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

06.05.2015 nr LVK-M-0073

Turvakoduteenusele suunamise tingimused ja kord Tartu linna asutuses Tartu Laste Turvakodu

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 45 lõike 1 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Määrus sätestab Tartu Laste Turvakodu (edaspidi *Turvakodu*) poolt osutatava turvakoduteenuse taotlemise ja teenusele suunamise tingimused ning korra.

(2) Turvakoduteenuse osutamise eesmärk on esmase abi ja turvalise keskkonna tagamine hülgamist, hooletusse jätmist või vägivalda kogenud lapsele ja käesolevas määruses sätestatud juhul tema seaduslikule esindajale või muule last kasvatavale isikule (edaspidi *vanem*).

§ 2. Turvakoduteenuse osutamise tingimused

(1) Turvakoduteenust osutatakse Eesti Rahvastikuregistri (edaspidi *rahvastikuregister*) andmetel Tartu linnas elavale kuni 18-aastasele lapsele (edaspidi *laps*):

- 1) kellel ei ole võimalik hooletusse jätmise või hüljatuse tõttu kodus olla;
- 2) keda on väärkoheldud;
- 3) kelle elukoht ja vanemad on väljaselgitamisel;
- 4) kes on eraldatud perekonnast ja kodust ning toimuvad lapse asendushoolduse ettevalmistused;
- 5) kes vajab abi muul põhjusel.

(2) Turvakoduteenust osutatakse lõikes 1 nimetatud lapsele koos vanemaga, kui:

- 1) vanem on langenud füüsilise, vaimse, seksuaalse või muu vägivalla ohvriks,
- 2) vanemal ei ole võimalik turvaliselt kodus olla;
- 3) tegemist on alla 3-aastase lapsega.

(3) Turvakodul on õigus osutada turvakoduteenust käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapsele, käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul koos vanemaga, olenemata rahvastikuregistrisse kantud elukohaandmetest kooskõlastatult lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsusega.

(4) Turvakodul on õigus nõuda turvakoduteenusele suunatud isikult jõu- ja eakohaste majapidamistöde tegemist.

§ 3. Turvakoduteenuse hind

(1) Turvakoduteenus on tasuline teenus.

(2) Käesoleva määruse paragrahvi 2 lõikes 1 nimetatud lapsele osutatakse turvakoduteenust tasuta.

(3) Turvakoduteenuse osutamisel rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas elavale lapsele koos vanemaga, kohustub vanem tasuma omaosalusena 20% oma sissetulekust kuus. Omaosaluse maksmise kohustus tekib arvates Tartu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakonna (edaspidi *osakond*) poolt teenusele suunamise otsuse tegemisest.

(4) Esimesed 24 tundi osutatakse turvakoduteenust tasuta.

§ 4. Turvakoduteenuse osutamise maht ja kestvus

(1) Turvakoduteenus on ööpäevaringne teenus, mille osutamise maht ja kestvus sõltuvad teenuse vajaduse hindamise tulemustest.

(2) Turvakoduteenuse kestvus on:

- 1) lapsele kuni 2 kuud;
- 2) lapsele koos vanemaga kuni 1 kuu.

(3) Turvakoduteenuse vajaduse jätkuval olemasolul on õigus pikendada turvakoduteenuse osutamise tähtaega.

§ 5. Abi vajavast lapsest teavitamine

(1) Turvakodusse ise tulnud või vanema, muu isiku või asutuse poolt toodud lapsest peab Turvakodu töötaja teavitama lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötajat niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui esimese tööpäeva jooksul.

(2) Lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötajat ei pea teavitama lapsest, kellele on teenust taotlenud vastav valla- või linnavalitsus.

§ 6. Turvakoduteenuse taotlemine ja teenusevajaduse hindamine

(1) Turvakoduteenusele suunamiseks esitatakse taotlus Turvakodule.

(2) Turvakodu töötaja teeb koostööd lastekaitse spetsialistiga ja selgitab taotlejaga peetud vestluse põhjal ning erinevate asutuste ja organisatsioonide kaasamise abil välja lapse ja käesolevas määruses sätestatud juhul tema vanema teenusevajaduse ning koostab olukorra kirjelduse.

§ 7. Turvakoduteenusele suunamine ja teenuse osutamise pikendamine

(1) Teenusele suunamise otsustab osakonna lastekaitse spetsialist.

(2) Turvakoduteenusele suunamise kestvusega kuni 3 kalendripäeva otsustab Turvakodu töötaja isiku teenusele lubamisega. Turvakodu peab arvestust teenusele suunatud isikute üle.

(3) Turvakoduteenuse pikendamise otsustab osakonna lastekaitse spetsialist.

§ 8. Turvakoduteenusele suunamisest keeldumine

Turvakoduteenusele ei suunata:

- 1) psüühikahäiretega lapsi ja täisealisi, kes on oma käitumiselt agressiivsed;
- 2) ägedate haigustunnustega lapsi ja täisealisi;
- 3) alkoholihoobes, toksikoosi või narkootikumide kasutamise tunnustega lapsi ja täisealisi.

§ 9. Turvakoduteenuse osutamine

Turvakoduteenuse osutamisel:

- 1) tagatakse lapse ja käesolevas määruses sätestatud juhul tema vanema õiguste ja huvide kaitse ning rakendatakse abinõusid isikute elu edaspidiseks korraldamiseks.
- 2) tagatakse teenusele suunatud isikutele ööbimisvõimalus ja toitlustamine;
- 3) võimaldatakse teenusele suunatud isikutele puhta pesu ja riiete kasutamine;
- 4) korraldatakse vajadusel juurdepääs meditsiinilisele abile;
- 5) korraldatakse lastele hariduse omandamine, huvihariduse võimaldamine ja õpiabi;
- 6) tehakse koostööd perede, spetsialistide ja organisatsioonidega ning tagatakse east ja vajadusest tulenev nõustamine.

§ 10. Teenuse osutamise lõpetamine

Turvakoduteenuse osutamine lõpetatakse:

- 1) teenuse vajaduse lõppemisel;
- 2) kui teenuse saaja on sooritanud õiguserikkumise ning on vajalik tema paigutamine mujale;
- 3) kui taotluse esitab lapse elukohajärgne valla- või linnavalitsus;
- 4) kui taotluse esitab last kasvatav isik ja on tagatud lapse turvalisus;
- 5) Turvakodu sisekorraeeskirjade rikkumisel.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus , 5.05.2015 istungi protokoll nr 33**

Ettekandja: **Artjom Suvorov**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Turvakoduteenusele suunamise tingimused ja kord Tartu linna asutuses Tartu Laste Turvakodu" juurde

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 5 kohaselt kuulub volikogu ainupädevusse linna eelarvest finantseeritavate teenuste osutamise korra kehtestamine.

Käesoleva määruse eelnõuga tehakse ettepanek sätestada Tartu Laste Turvakodu poolt osutatava turvakoduteenuse taotlemise ja teenusele suunamise tingimused ning kord.

Turvakoduteenuse osutamise eesmärk on esmase abi ja turvalise keskkonna tagamine hülgamist, hooletusse jätmist või vägivalda kogenud lapsele ja käesolevas määruses sätestatud juhul tema seaduslikule esindajale või muule last kasvatavale isikule.

Sihtgrupp

Turvakoduteenust osutatakse Eesti Rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas elavale kuni 18-aastasele lapsele:

- 1) kellel ei ole võimalik hooletusse jätmise või hüljatuse tõttu kodus olla (vanema joomahoog, ootamatu haigestumine või surm jms);
- 2) keda on ühel või teisel viisil väärkoheldud (vägivallaohvt)
- 3) kelle elukoht ja vanemad on väljaselgitamisel;
- 4) kes on eraldatud perekonnast ja kodust ning toimuvad lapse asendushoolduse ettevalmistused;
- 5) kes vajab abi muul põhjusel.

Üldreeglina on Tartu Laste Turvakodu puhul tegemist lastele suunatud turvakoduga, kuid teatud juhtudel võib määrata lapse teenusele koos vanemaga. Turvakoduteenust osutatakse lapsele koos vanemaga, kui:

- 1) vanem on langenud füüsilise, vaimse, seksuaalse või muu vägivalla ohvriks,
- 2) vanemal ei ole võimalik turvaliselt olla kodus (näiteks vägivallatseja on kodus, vanem on korterist välja tõstetud/visatud);
- 3) tegemist on alla 3-aastase lapsega.

Eelnõu § 2 lg 3 kohaselt on Turvakodul õigus osutada turvakoduteenust määruse eelnõu paragrahvi 2 lõikes 1 nimetatud lapsele, paragrahvi 2 lõikes 2 sätestatud juhul koos vanemaga, olenemata rahvastikuregistrisse kantud elukohaandmetest kooskõlastatult lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsusega. Arvestades eelnevat kooskõlastab Turvakodu lapsele ja/või vanemale turvakoduteenuse osutamise, sealhulgas selle hinna tema elukohajärgse omavalitsusega. Kui elukohajärgne omavalitsus on nõus turvakoduteenuse osutamisega Tartu Laste Turvakodus, siis esitab kohalik omavalitsus garantiikirja, milles kinnitab osutatud teenuste eest tasumise Turvakodule. Kui aga elukohajärgne omavalitsus keeldub teenuse osutamisest Tartu Laste Turvakodus, siis Turvakodu lõpetab teenuse osutamise.

Tasu teenuse osutamise eest

Sotsiaalhoolekande seaduse § 45 lg 1 kohaselt võib isikult võtta temale või tema perekonnale

osutatava sotsiaalteenuse eest tasu. Võetav tasu oleneb teenuse mahust, maksumusest ja teenust saava isiku ning tema perekonna majanduslikust olukorrast. Isikult sotsiaalteenuse eest tasu võtmise otsustab teenust osutav või teenuse eest tasuv asutus.

Arvestades eelnevat on turvakoduteenus tasuline teenus. Teenuse hinna kehtestab sotsiaalabi osakonna juhataja otsusega. Alates 1. jaanuarist 2015 on kohamaksumus Tartu Laste Turvakodus järgmine:

- ööpäev 26,40 eurot;
- tund 1,10 eurot.

Rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas elavale lapsele on turvakoduteenus tasuta.

Juhul kui laps kasutab teenust koos vanemaga, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel Tartu linn, kohustub vanem alates sotsiaalabi osakonna poolt turvakoduteenusele määramise otsuse tegemisest tasuma omaosalusena 20% oma sissetulekust kuus. Sissetulekute hindamisel võetakse arvesse pensionid, riiklike peretoetuste seaduse alusel kehtestatud riiklikud peretoetused, töötü abiraha, vanemahüvitis ja töötasu. Sissetuleku arvutamisel arvestatakse sissetulekust maha lasteaiamaks, huvikoolitasu ja dokumentaalselt tõendatud eluasemekulude võlgnevus eelneva perioodi eest.

Rahvastikuregistri andmetel väljaspool Tartu linna elavale lapsele ja tema vanemale on turvakoduteenus tasuline. Tasumine toimub vastavalt sotsiaalabi osakonna poolt kehtestatud hinnakirjale. Turvakodu kooskõlastab turvakoduteenuse osutamise ja selle tingimused esimesel võimalusel lapse ja/või tema vanema elukohajärgse valla- või linnavalitsusega. Juhul kui elukohajärgne valla- või linnavalitsus ei ole nõus turvakoduteenuse osutamisega Tartu Laste Turvakodus seal pakutavatel tingimustel ja hindadega, siis Turvakodu pikemalt kui 24 tundi teenust ei osuta.

Olukorras, kus rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas elav laps kasutab turvakoduteenust koos vanemaga, kelle elukoht ei ole rahvastikuregistri andmetel Tartu linn, kohustub vanem tasuma teenuse eest vastavalt sotsiaalabi osakonna poolt kehtestatud hinnakirjale. Teenuse osutamine kooskõlastatakse eelnevalt elukohajärgse valla- või linnavalitsusega.

Arvestades üleriigilist praktikat, on kuni 24 tundi turvakodus viibinud isikutele turvakoduteenus tasuta. Arvestust kuni 24 tundi teenusel viibinud isikutest peab Turvakodu.

Turvakoduteenuse maht ja kestvus.

Turvakoduteenus on ööpäevaringne teenus, mille osutamise maht ja kestvus sõltuvad teenuse vajaduse hindamise tulemustest.

Turvakoduteenuse kestvus on:

- 1) lapsele kuni 2 kuud;
- 2) lapsele koos vanemaga kuni 1 kuu.

Turvakoduteenuse vajaduse olemasolul on osakonna sotsiaaltöötajal õigus pikendada turvakoduteenuse osutamise tähtaega. Tegemist on erandjuhtumiga. Turvakoduteenuse pikendamine osutub praktikas vajalikuks, kui teenusele suunatud isiku olukord pole selle aja jooksul lahenenud - näiteks pole leitud uut/sobivat elukohta, on vajadus pikemalt lapse/pere

toimetulekut jälgida, lepitusmenetlus on pooleli, õpingud pooleli jne.

Abi vajavast lapsest teavitamine

Eesti Vabariigi lastekaitseaduse § 62 lg 2 järgi on Turvakodu juhtkond kohustatud informeerima turvakodusse varjule tulnud lapsest tema elukohajärgset sotsiaaltalitust ja politseid.

Ka käesoleva määruse eelnõusse on sisse kirjutatud abi vajavast lapsest teavitamise kohustus. Turvakodusse ise tulnud või vanema, muu isiku või asutuse poolt toodud lapsest peab Turvakodu töötaja teavitama lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötajat niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui esimese tööpäeva jooksul. Kiire teavitamine on vajalik, sest kohalik omavalitsus peab olema teadlik oma territooriumil asuvast abivajavast isikust. Samuti on kohalikul omavalitsusel võimalused lapse päritolu väljaselgitamiseks, et vajaduse korral vanemaid lapse asukohast teavitada.

Lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsuse lastekaitse- või sotsiaaltöötajat ei pea teavitama lapsest, kellele on teenust taotlenud vastav valla- või linnavalitsus.

Turvakoduteenuse taotlemine

Eelnõu § 6 lõige 1 kohaselt tuleb turvakoduteenusele suunamiseks esitada taotlus Turvakodule. Praktikas on taotluse esitajaks enamasti lastekaitse- ja sotsiaaltöötajad, tihti ka politsei- ja kiirabitöötajad. Praktikas esitatakse taotluseid nii suuliselt kui ka paber kandjal.

Turvakodu töötaja selgitab koostöös sotsiaaltöötajaga vestluse põhjal teenuse taotlejaga ja erinevate asutuste ja organisatsioonide kaasamise abil välja lapse ja käesolevas määruses sätestatud juhul tema vanema teenusevajaduse ning turvakodu töötaja koostab olukorra kirjelduse.

Teenusele suunamine

Üldreeglina otsustab turvakoduteenusele suunamise sotsiaalabi osakonna sotsiaaltöötaja.

Turvakoduteenusele suunamise kestvusega kuni 3 kalendripäeva otsustab Turvakodu töötaja isiku teenusele lubamisega, pidades seejuures arvestust teenusele suunatud isikute üle. Eelnimetatu on vajalik, kuna isik(-ud) võivad sattuda teenusele näiteks reede õhtul, kui osakonna sotsiaaltöötajate tööpäev on lõppenud. Tulenevalt vajadusest tagada isikutele hädaolukorras abi osutamine, on mõistlik anda teenusele suunamise pädevus kestvusega kuni 3 kalendripäeva turvakodu töötaja kätte, kes ka praktikas teenuse vajadust hindab ja isiku teenusele lubab.

Teenusele suunamisest keeldumine

Teatud juhtudel on lastekaitse spetsialistil kui ka turvakodu töötajal õigus keelduda turvakoduteenuse osutamisest. Need on juhtumid, kus on tegemist psüühikahäiretega laste ja/või täisealistega, kes on oma käitumiselt agressiivsed. Turvakodu ei võta vastu ka ägedate haigustunnustega ning alkoholijoobes, toksikoosi või narkootikumide kasutamise tunnustega lapsi ja/või täisealisi. Praktikas kutsutakse eespool loetletud tunnustega isikutele kiirabi ja isikud suunatakse edasi vastavasse raviasutusse.

Turvakoduteenuse osutamine

Turvakoduteenus on ööpäevaringne teenus, mille eesmärk on tagada kõige esmasem abi ja turvaline keskkond neile, kes vajavad kaitset, mõistmist, tuge ning nõustamist, olles kogenud füüsilist, vaimset, seksuaalset või majanduslikku vägivalda, hülgamist või hooletusse jätmist. Turvakoduteenuse osutamisel tagatakse lapse ja täisealise õiguste ja huvide kaitse ning rakendatakse abinõusid isikute elu edaspidiseks korraldamiseks. Teenuse raames tagatakse isikutele ööbimisvõimalus ja toitlustamine, võimaldatakse puhta pesu ja riiete kasutamine, korraldatakse vajadusel juurdepääs meditsiinilisele abile, korraldatakse lastele hariduse omandamine, huvihariduse võimaldamine ja õpiabi ning tehakse koostööd perede, spetsialistide ja organisatsioonidega ning tagatakse isikutele nende east ja vajadusest tulenev nõustamine.

Turvakoduteenuse osutamise lõpetamine

Turvakoduteenuse osutamine lõpetatakse teenuse vajaduse lõppemisel. Samuti lõpetatakse turvakoduteenuse osutamine, kui on vajalik isiku paigutamine kinnipidamisasutusse. Teenuse osutamine lõpetatakse ka juhul, kui taotluse esitab lapse elukohajärgne omavalitsus. Sellisel juhul tegeleb lapsega edasi elukohajärgne omavalitsusüksus. Teenuse osutamise lõpetamisel olukorras, kus taotluse esitab last kasvatav(-ad) isik(-ud), on oluline selgeks teha, kas lapse turvalisus on tagatud. Lapse turvalisus loetakse tagatuks, kui last ümbritsev keskkond on ohutu ja tema arengut toetav. Eelnimetatud asjaolude esinemise teeb kindlaks lastekaitse spetsialist vanematega vestluse ja/või kodukülastuse põhjal. Teenuse osutamine on õigus lõpetada ka Turvakodu sisekorra eeskirjade rikkumisel (vanem on alkoholihoobes, vägivaldne vms).

Teenuse lõpetamisest teavitatakse lapse elukohajärgset omavalitsust.